

8.3.2022

Julkinen

FIVA 3/01.01.00/2022

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntöönne VN/10675/2019 liittyen

Lausunto luonnoksesta eräitä makrovakauden valvontavälineitä koskevaksi hallituksen esitykseksi

Valtiovarainministeriö asetti 31.8.2018 työryhmän selvittämään toimenpiteitä, joiden avulla voitaisiin nykyistä tehokkaammin rajoittaa yksityishenkilöiden ja kotitalouksien velkaantumisen kasvua (VM119:00/2018).

Työryhmän ehdotusten pohjalta valtiovarainministeriö on laatinut esitysluonnoksen, jolla muutettaisiin lakia luottolaitostoiminnasta, kuluttajan suojalakia, lakia Finanssivalvonnasta, lakia Finanssivalvonnan valvontamaksusta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia. Lisäksi kumottaisiin nykyinen ja säädettäisiin uusi laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa yllämainitusta esitysluonnoksesta sekä siihen liittyvistä lakiehdotusten luonnoksista. Finanssivalvonta toteaa, että sen edustaja on ollut mukana valtiovarainministeriön johtamassa työryhmässä, jonka laatima mietintö on ollut ministeriön tekemän jatkovalmistelun ja tämän lakiehdotuksen perustana.

Finanssivalvonta esittää lausuntonaan seuraavaa.

1. Yleiset huomiot esityksestä ja ehdotetusta aikataulusta

Suomalaisten kotitalouksien velkaantuneisuus on noussut historiallisen korkeaksi. Samalla myös maksuhäiriöt ovat lisääntyneet. Ylivelkaantuminen on yksilötasolla vakava uhka ja voi johtaa syrjäytymiseen. Yleisellä tasolla luotonannon liiallisella kasvulla voi olla merkittäviä vaikutuksia reaalityöelämään. Velkaantuminen heikentää kotitalouksien ja yritysten kykyä sopeuttaa taloudellista asemaansa mahdollisen kriisin yllättäessä ja saattaa johtaa nopeaan kysynnän supistumiseen voimistaen näin kriisiä.

Poikkeuksellisen matala korkotaso ja pidentyneet laina-ajat ovat mahdollistaneet velkaantuneisuuden kasvun ilman, että asuntovelallisten kuukausittainen velanhoitorasitus on toistaiseksi merkittävästi lisääntynyt. Asuntovelkaantumisen rinnalla kulutusluotot sekä epäsuorien vel-

Luonnos
8.3.2022

Julkinen

kaantumisen muodot, kuten taloyhtiölainat, ovat lisääntyneet merkittävästi. Korkeiden nousuessa velanottajien asema voi heikentyä entisestään.

Finanssialalla toimivien yritysten, erityisesti luottolaitosten, viranomaisvalvonta on pääsääntöisesti keskittynyt yksittäisten yritysten vakavaraisuuden valvontaan. Luottojen kysyntään kohdistuvista välineistä Suomessa on toistaiseksi käytössä vain asuntolainojen enimmäisluototussuhde (nk. lainakatto), joka suhteuttaa luoton määrän vakuuksien määrään. Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) ja Euroopan järjestelmäriskikomitea (ESRB) ovat todenneet Suomen välinevalikoiman puutteelliseksi. Luottolaitossektorin ulkopuolinen kuluttajaluotonanto ei ole tähän saakka ollut Finanssivalvonnan valvonnan piirissä.

Esityksen mukaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa asuntoyhteisöjen luoton määrä rajoitettaisiin enintään 60 prosenttiin myytävien asunto-osakkeiden velattomasta hinnasta uudisrakentamisen yhteydessä. Tällaisten lainojen enimmäistakaisinmaksuaika rajattaisiin enintään 30 vuoteen. Lisäksi luottosopimus ei saisi sisältää lyhennysvapaita ensimmäisen viiden vuoden aikana siitä, kun rakennus on otettu käyttöön. Asuntoyhteisöjen osalta mainittua enimmäistakaisinmaksuaikaa koskevaa vaatimusta vastaavasti ehdotetaan, että kuluttajansuojalakiin otetaan yksityishenkilöitä koskeva asuntovakuudellisten luottojen 30 vuoden enimmäistakaisinmaksuajan vaatimus.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi siirrettäväksi muu kuluttajaluotonannon valvonta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle. Tämän johdosta Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi. Lisäksi siirron toteuttamiseksi kumotaan ja säädetään uusi laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä.

Koska tarve velkaantuneisuuden kasvuun puuttumiseen Suomessa on perusteltu, Finanssivalvonta pitää esityksen johtopäätöksiä pääosin oikeina ja sääntelyehdotuksia ja -aikataulua tervetulleina. Finanssivalvonta pitää perusteltuna kuluttajaluotonannon valvonnan siirtämistä Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta toteaa, että esitykseen ei sisälly esitystä työryhmän ehdottamasta enimmäisvelkasuhteesta. Valtiovarainministeriön työryhmä kuitenkin esitti velkaantumiskehityksen rajoittamiseksi erityisestä enimmäisvelkasuhteesta (velkakatto) säätämistä. Työryhmä katsoi tällaisen velkakaton tarpeelliseksi, jotta liiallista velkaantumista voitaisiin rajoittaa suhteessa kotitalouden tuloihin. Väline olisi huomionnut kattavasti lainanhakijan velat riippumatta niiden lähteestä, käyttötarkoituksesta ja muista ominaisuuksista ja suhteuttanut nämä kokonaisuudessaan tämän maksukykyyn.

Luonnos
8.3.2022

Julkinen

Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että työryhmän ehdotusta vastaava enimmäisvelkasuhde tai vaihtoehtoisesti enimmäisvelanhoitorasite sisällytetään valtioneuvoston eduskunnalle annettavaan esitykseen. Kotitalouksien velkaantuneisuuden kasvu suhteessa näiden tuloihin on keskeinen Suomen rahoitusvakautta uhkaava riski.

Finanssivalvonnalla on tämän lausunnon lisäksi lakitekniisiä huomioita lakiluonnoksiin, jotka Finanssivalvonta toimittaa erikseen valtiovarainministeriölle.

2. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Finanssivalvonta pitää luottolaitostoiminnasta annettua lakia koskevia muutosehdotuksia pääosin asianmukaisina. **Esityksestä poikkeavasti Finanssivalvonta pitää tärkeänä tuloihin sidotun enimmäisvelkasuhteen (velkakatto) tai enimmäisvelanhoitorasitteen sisällyttämistä luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sekä eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavaan lakiin. Myös valtiovarainministeriön asettama työryhmä esitti velkaantumiskehityksen rajoittamiseksi erityisestä enimmäisvelkasuhteesta (velkakatto) säättämistä. Velkaantuneisuuden kasvu suhteessa tuloihin on keskeinen Suomen rahoitusvakautta ja yksittäisten kotitalouksien taloutta uhkaava riski ja enimmäisvelkasuhde ja enimmäisvelanhoitorasite tehokkaimmat välineet kotitalouksien velanoton rajoittamiseksi suhteessa tuloihin. Työryhmän esitys tuloihin sidotusta velkakatosta oli, Finanssivalvonnan näkemystä vastaavasti, mitoitettu neutraaliksi, tavoitteena säilyttää nykytila ja estää velkaantumiskehityksen huonontumisen.**

Finanssivalvonta myös ehdottaa, että esityksestä ja valtiovarainministeriön työryhmän ehdotuksesta poikkeavasti **enimmäisluototussuhteen (lainakaton) osalta olisi vielä arvioitava, tulisiko enimmäisluototussuhteen määritelmää täsmentää ESRB:n suosittelemalla tavalla. ESRB on suosittanut, että enimmäisluototussuhdetta laskeissa vakuudet rajataan asuntovakuuksiin. Makrovakaussäätövälineiden määritelmien yhdenmukaistaminen EU-tasolla olisi tärkeätä, jotta välineiden soveltamisen vaikutukset olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia eri maiden kesken.**

Esityksessä luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sekä eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin lisättäisiin säännös *maksukyvyttömyysriskien hallinnasta kuluttajaluotonannossa*. Luotonantaja ei saisi myöntää luottoa luotonhakijalle, jonka maksukyvyttömyystodennäköisyys on kohtuuttoman suuri tai jos uuden luoton myöntäminen aiheuttaisi maksukyvyttömyyden.

Luotonantajien tulisi kehittää menetelmät, joiden avulla he voisivat arvioida yksittäisiä maksukyvyttömyysriskejä luotonannossaan. Lisäksi luotonantajien olisi toimitettava Finanssivalvonnalle maksuviivästyksiin, jär-

Luonnos
8.3.2022

Julkinen

jestämättömiin saamisiin sekä käyttämiinsä maksukyvyttömyystodennäköisyysarvioihin liittyvät tiedot. Maksukyvyttömyystodennäköisyysarvioilla viitattaisiin menetelmiin, joilla luotonmyönnössä on määritetty korkein hyväksyttävissä oleva maksukyvyttömyystodennäköisyys, jolla myönteisen luottopäätöksen voi saada. Tietojen toimitusten Finanssivalvonnalle tulisi olla säännöllisiä ja tapahtua vähintään vuosittain.

Esityksen mukaan Finanssivalvonta saisi oikeuden antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita luotonantajien maksukyvyttömyystodennäköisyysjakaumista sekä korkeimmista hyväksyttävissä olevista maksukyvyttömyystodennäköisyysarvioista, joita luotonantajat voisivat luotonmyönnössään soveltaa.

Finanssivalvonta kannattaa esitystä yllämainituin osin. On perusteltua, että arviointi ja siihen liittyvät valtuudet koskevat kaikkia luottoja. Edellä kuvatuilla keinoilla edistetään tehokkaasti, että luotonantaja myöntää luoton kuluttajalle kuluttajasuojalain mukaisesti (ainoastaan, jos tämän luottokelpoisuuden arviointi osoittaa, että luottosopimuksesta johtuvat velvoitteet todennäköisesti täytetään luottosopimuksessa edellytetyllä tavalla).

Finanssivalvonta selvitti vuonna 2019 luottolaitosten myöntämien vakuudettomien kulutusluottojen luottoriskitasoa sekä valvottavien riskinottohalukkuutta vakuudettomien kulutusluottojen myöntämisessä. Osallistujiksi valittiin suurimmat Suomessa vakuudettomia kulutusluottoja myöntävistä ulkomaisista luottolaitoksista sekä referenssiryhmäksi muutama suomalainen toimija. Selvityksen merkittävin havainto oli, että osa toimijoista myönsi luottoja, vaikka luottosopimuksesta johtuvat velvoitteet suurella todennäköisyydellä jäisivät täyttämättä. Näkemyksen taustalla oli korkea riskinottohalukkuus luottopäätöstä tehtäessä. Luottoa myönnettiin asiakasryhmille, joissa jopa puolelle aiheutui myöhemmin luottosopimuksen aikana maksuviiveitä.

Finanssivalvonta myös kannattaa esitystä uudisrakentamisen yhteydessä *asuntoyhteisöjen luoton määrän rajoittamisesta enintään 60 prosenttiin uusien myytävien asunto-osakkeiden velattomasta hinnasta* esityksessä mainituin perustein. Tällaisten lainojen enimmäistakaisinmaksuaika on perusteltua myös rajata enintään 30 vuoteen. Finanssivalvonta pitää perusteltuna, että enimmäisitakaisinmaksuajasta voidaan yksittäistapauksissa poiketa luotonottajasta riippumattomista syistä. Lisäksi luotonantaja saisi 10 prosentin osuudessa luotonannon volyyymista poiketa enimmäistakaisinmaksuajasta. Luottosopimus ei myöskään saisi sisältää lyhennysvapaita ensimmäisen viiden vuoden aikana siitä, kun rakennus on otettu käyttöön.

Rajoite olisi tarpeen uudisasuntorakentamisessa ilmenteiden luototuskäytänteiden rajoittamiseksi ja taloyhtiölainojen liiallisen kasvun ehkäisemiseksi. Säännöstä ei Finanssivalvonnan käsityksen mukaan ole tarpeen ulottaa koskemaan niin sanottua korjausrakentamista. Finanssi-

Luonnos
8.3.2022

Julkinen

valvonta kuitenkin näkee, että muuton jälkeen korkeintaan yhden vuoden pituinen lyhennysvapaa uudisrakennushankkeissa voisi olla perusteltu asumisen järjestelyihin liittyvistä syistä.

Finanssivalvonta esittää, että lain 9 luvun 22 a §:n 5 momentin määräksenantovaltuus laajennetaan kattamaan myös pykälän 4 momentin tarkoittaman säännöllisen raportointivelvollisuuden sisältö ja raportoinnin tiheys. Vastaava täydennys tulisi tehdä myös eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavan lain 11 a §:ään.

3. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi muu kuluttajaluotonannon valvonta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle. Tämän johdosta Finanssivalvonnasta annettua lakia (FivaL) ehdotetaan muutettavaksi niin, että eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavan lain nojalla rekisteröitävät luotonantajat ja luotonvälittäjät olisivat FivaL 5 §:ssä tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia. Finanssivalvonnalla olisi tällöin kyseisten elinkeinonharjoittajien osalta muun muassa FivaL 3 luvussa säädetyt valvontavaltuudet.

Finanssivalvonta kannattaa tehtyä ehdotusta. Valvontatehtävän tehokas toteutuminen edellyttää, että sääntelyssä Finanssivalvonnalle annetaan riittävät valtuudet kerätä valvottavilta tarvittavat tiedot ja tilastot sekä toimivaltuudet ja sanktiot puuttua toimijoiden sääntelyn vastaiseen toimintaan. Finanssivalvonta katsoo, että tehokkaan viranomaisvalvonnan turvaamiseksi myös FivaL 29 §:ssä säädetty asiamiehen asettamista koskeva toimivaltuus on syytä laajentaa koskemaan kyseisiä luotonantajia ja luotonvälittäjiä. Myös tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuutta koskevaa FivaL 31 §:ää tulisi laajentaa vastaavasti.

4. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi muu kuluttajaluotonannon valvonta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle. Tämän johdosta Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain mukaiset elinkeinonharjoittajat olisivat velvollisia maksamaan 15 000 euron suuruisen vuosittaisen perusmaksun. Valvontamaksuista kertyvien resurssien on oltava riittävät valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. **Ottaen huomioon mahdolliset muutokset valvottavakentässä, Finanssivalvonta näkee mahdollisena, että tuleva resurssitarve voi indikoida 15.000 euroa suurempaa perusmaksua. Tällainen resurssitarve voidaan esim.kattaa korotetulla maksulla tietyn suuruusluokan ylittäville toimijoille.**

Finanssivalvonta toteaa vielä, että Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 §:ään on lisättävä maksuvelvollisiksi eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavan lain mukaan rekisteröitävät luotonantajat ja luotonvälittäjät.

5. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi *muu kuluttajaluotonannon valvonta* Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle. Siirron toteuttamiseksi kumotaan nykyinen ja säädetään uusi laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä. Finanssivalvonta pitää esityksen sisältöä pääosin kannatettavana.

Finanssivalvonta painottaa, että hallituksen esitystä koskevassa luonnoksessa ei ole käsitelty sitä, *miten valvonnan siirto ja rekisteröinnin vaihtuminen käytännössä toteutetaan.* Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että siirron yhteydessä jokaisesta valvottavasta tehdään erillinen arvio jonka tulosten perusteella valvottava siirtyy Finanssivalvonnan valvontaan. Finanssivalvonta myös näkee, että hallituksen esityksessä säädettäisiin valvonnan siirtoa koskevista siirtymäaikasäännöksistä, rekisterissä olevien henkilötietojen ja muiden tietojen luovutuksesta valvontaviranomaiselta toiselle sekä valvontaviranomaisten oikeudesta vaihtaa salassapidettävää tietoa keskenään.

Esityksessä ehdotetaan uutta sääntelyä *sellaisille luottolaitossektorin ulkopuolisille yritysrahoittajille, jotka myöntävät luottoja asunto-osakeyhtiöille.* Tällaiset yritysluotonantajat ovat nykyisin luotonantoa koskevan sääntelyn ja lupavaatimusten ulkopuolella. Esityksessä ei ole arvioitu tällaisten elinkeinoharjoittajien määrää eikä käsitelty sääntelyn vaikutuksia näiden asemaan. Finanssivalvonta pitää jonkin verran haasteellisenä tällaisten toimijoiden valvontaa, jos se rajoittuu näiden luotonantoon vain siltä osin kuin yrityksen asiakkaana ja luottosopimuksen velallisena on asunto-osakeyhtiö. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan näiden toimijoiden rekisteröinnin ja valvontamaksun tarvetta olisi syytä arvioida jatkovalmistelussa tarkemmin. Hallituksen esitysluonnoksesta puuttuvat myös siirtymäsäännökset tällaisten elinkeinonharjoittajien toiminnan osalta.

Esityksessä rekisteröinnin edellytykseksi säädetään voimassa olevaa lakia vastaavasti, että Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä luotonantajaksi tai vertaislainanvälittäjäksi, *jos ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoja Suomessa.* Finanssivalvonta on muiden vastaavien rekisteröintilakien kohdalla havainnut, että kyseinen kohta on ollut epäselvä *ulkomaisten toimijoiden osalta.* Hallituksen esityksessä olisi selvyuden vuoksi hyvä ottaa kantaa siihen, mitkä ovat ne sijoittautumiseen ja palvelujen tarjontaan kuuluvat perusedellytykset, jotka oikeuttavat ulkomaisen toimijan harjoittamaan elinkeinoja Suomessa. Perusteluissa voisi esimerkiksi selventää, että ilmoituksen tekijällä on oltava kaupparekisteristä saatu y-tunnus ja lupa harjoittaa elinkeinoja Suomessa.

Luonnos
8.3.2022

Julkinen

Lakiehdotuksen 3 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi rekisteri-ilmoituksen sisällytettävistä tiedoista. Finanssivalvonta ehdottaa, että sille annettaisiin mahdollisuus antaa *tarkempia määräyksiä laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä*. Finanssivalvonta on muissa vastaavissa ilmoitusmenettelyissä pitänyt tarpeellisenä antaa tarkempia määräyksiä esimerkiksi ilmoitukseen sisältyvien tietojen toimittamistavasta ja -muodosta.

Esityksestä poikkeavasti Finanssivalvonta pitää perusteltuna tuloihin sidotun *enimmäisvelkasuhteen (velkakatto) tai enimmäisvelanhoitorasitteen* sisällyttämistä uuteen eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavaan lakiin. Perustelut tälle ilmenevät osiossa joka koskee luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamista.

Finanssivalvonta myös ehdottaa, että esityksestä ja valtiovarainministeriön työryhmän ehdotuksesta poikkeavasti *enimmäisluototussuhteen (lainakaton)* osalta olisi vielä arvioitava, tulisiko enimmäisluototussuhteen määritelmää täsmentää ESRB:n suosittelemalla tavalla.

Maksukyvyttömyysriskien hallintaan muussa luotonmyönnössä liittyen, Finanssivalvonta kannattaa tehtyä esitystä. Tarkemmat perustelut tältä osin ilmenevät osiossa joka koskee luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamista.

Finanssivalvonta myös kannattaa esityksen uudisrakentamisen yhteydessä *asuntoyhteisöjen luoton määrän rajoittamisesta enintään 60 prosenttiin uusien myytävien asunto-osakkeiden velattomasta hinnasta* sisällyttämistä uuteen eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavaan lakiin esityksessä mainituin perustein. Tällaisten lainojen enimmäistakaisinmaksuaika on perusteltua myös rajata enintään 30 vuoteen. Lisäksi luottosopimus ei saisi sisältää lyhennysvapaita ensimmäisen viiden vuoden aikana siitä, kun rakennus on otettu käyttöön (ks. laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta).

Finanssivalvonta esittää, että lain jatkovalmistelussa arvioidaan vielä, sisältääkö seuraamusmaksun alaisia säännöksiä koskeva ehdotettu 17 a § kaikki ne keskeiset teot ja laiminlyönnit, joiden rikkomisesta tulisi voida määrätä seuraamusmaksu. Esimerkiksi lain 11 §:n asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevaa säännöstä ei ole säännöksessä todettu. Jatkovalmistelussa tulee lisäksi varmistaa, että luottolaitostoiminnasta annetun lain seuraamusmaksua koskeva 20 luvun 1 § kattaa vastaavat teot, kuin ehdotettu 17 a §.

Finanssivalvonta katsoo, että kielto-oikeutta koskevaan lain 17 b §:ään lisätään voimassa olevan lain mukaisesti mahdollisuus asettaa uhkasakko kieltopäätöksen täytäntöönpanon tehosteeksi.

6. Laki rahapesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Rahanpesulain osalta ehdotetut muutokset koskevat eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien määritelmien muutoksia sekä soveltamisalan että valvonnan osalta. Tavoitteena on laajentaa lain 1 luvun 15 kohta siten, että kaikki em. luotonantajat olisivat Finanssivalvonnan valvottavia ja lain 14 kohdan mukaiset valvottavat olisivat Etelä-Suomen aluehallintoviraston alaisuudessa. Samoin 7 luvun valvontaa koskevat osat muutettaisiin vastaamaan uutta valvontavastuun jakoa.

Finanssivalvonta katsoo esitettyjen muutosten olevan loogisia edellä esitettyjen valvontavelvollisuuksien siirron osalta. Kun eräiden luotonantajien ja välittäjien valvonta muilta osiltaan siirtyy Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle, on perusteltua, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen valvonta siirtyy samalla.

Samalla Finanssivalvonta pitää välttämättömänä, että kaikki rahanpesun estämisen valvonnassa käytössä olevat keinot tullaan ulottamaan kyseisiin toimijoihin: rekisteröinnin ja jo toiminnassa olevien yhtiöiden tulee olla velvollisia toimittamaan Finanssivalvonnalle tarpeelliset tiedot yhtiöiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin arvioimiseksi sekä olemassa olevien prosessien tarkastamiseksi.

Näin ollen rahanpesulaissa kuvattu velvoite toimittaa valvottavan riskiarvio, asiakkaan tuntemiseksi laadittujen prosessien ja asiakirjojen sekä asiakkaiden riskiluokittelun tiedot, toimenpiteet epätavallisten ja epäilyttävien liiketoimien havaitsemiseksi ja selonottovelvollisuuden täyttämiseksi sekä muut laissa mainitut velvoitteet (riippumaton ilmoituskanava, koulutusvelvoite jne), tulee sisällyttää edellä mainittuun lakiin toimijoiden rekisteröimisestä Finanssivalvonnan alaisuuteen. Laadittujen dokumenttien tulee olla Finanssivalvonnan saatavilla laissa mahdollisesti asetettavan siirtymäajan puitteissa. Kyseessä ei ole rekisteröinnin edellytysten muutos, vaan sen varmistaminen, että kaikista rahanpesulaissa vaadituista velvoitteista on huolehdittu riittävällä tavalla.

7. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

Esityksen mukaan kuluttajansuojalakiin sisällytetään yksityishenkilöitä koskeva asuntovakuudellisten luottojen 30 vuoden enimmäistakaisinmaksuajan vaatimus. Finanssivalvonta pitää perusteltuna, että enimmäistakaisinmaksuajasta voidaan yksittäistapauksissa poiketa luotonantajasta riippumattomista syistä. Luotonantaja saisi myös 10 prosentin osuudessa luotonannon volyymin poiketa enimmäistakaisinmaksuajasta. Finanssivalvonta pitää esitystä tältä osin perusteltuna.

Rajoitteen myötä voi kuitenkin ilmetä kasvavassa määrin käytäntöjä, joissa asuntoluottojen viimeisiä maksueriä kasvatetaan rajoitteen kiertämiseksi. Suuremmat viimeiset maksuerät hämärtäisivät kuvaa kotitalouksien velkaantuneisuudesta. Ne myös mahdollistaisivat pidemmät todelliset lainaajat, mikäli lainan ehdot neuvotellaan uudelleen ennen viimeisen suuremman erän maksua.

Luonnos
8.3.2022

Julkinen

Poikkeuksellisen matala korkotaso ja entisestään pidentyneet laina-ajat ovat mahdollistaneet velkaantuneisuuden jatkuvan kasvun suhteessa tuloihin Suomessa. Siinä tapauksessa, että tuloihin perustuva enimmäisvelkasuhde otettaisiin Suomessa käyttöön, takaisinmaksuaikaa koskeva rajoite voidaan nähdä sitä täydentävänä välineenä ja siinä tapauksessa, että enimmäisvelkasuhdetta ei otettaisi käyttöön, rajoitteen merkitys korostuisi entisestään.

FINANSSIVALVONTA

Anneli Tuominen
JohtajaPeik Granlund
Johtava makrovakausasiantuntija